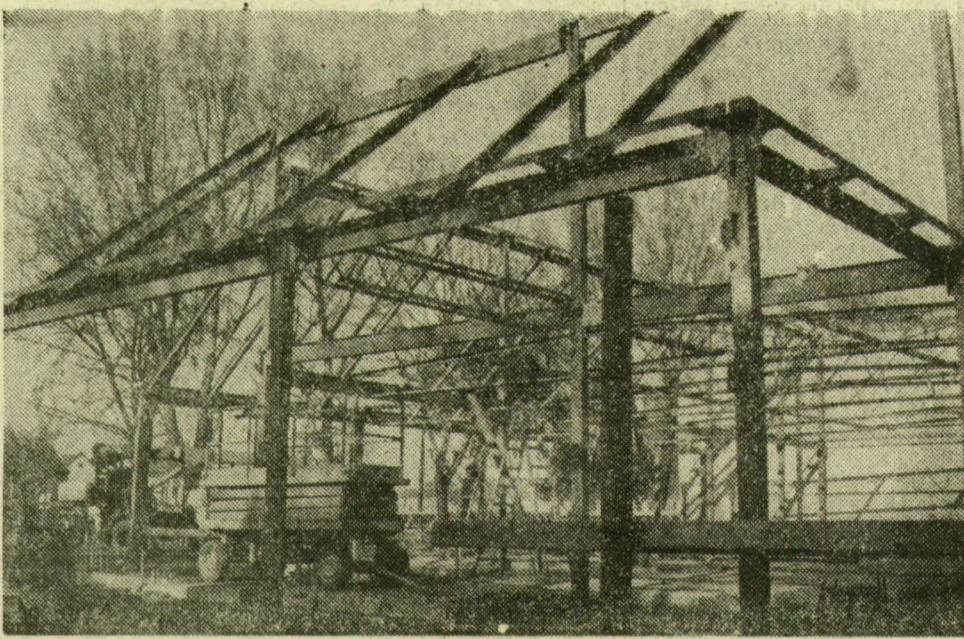

Épül — „jó ütemben”

Felőlősségem teljes tudatában kijelentem, hogy ha építőiparról kell írnom, borsózik a hátam. Pedig — amúgy — teljességgel indokolatlan lenne, hiszen, mi lehet szebb annál az újságírói feladatnál, amely azt „irányozza elő” a tollkoptónak, hogy hírül adja, már megint valamit építünk, ime, már megint valami új születik. Csak hát, annak a bizonyos hurrának vannak — manapság egyre inkább! — kevésbé színes árnyalatai. Például: hurrá, épül a víztorony Rókuson. Még mindig hurrá, ha azt veszem figyelembe, mit tud az a torony, mivel lesz jobb a környék vízellátása. Csak hogy, nem kalapot, de egy elnyűtt hálóspikát sem igen van kedve levegőbe dobni az embernek, ha arra gondol, ennek a — teljesítmény, ellátási, biztonság-, megművelési — nagy beruházásnak már régen elfeledtetnie kellene lennie, ha komolyan veszem az eredetileg kitűzött átadási határidőket. Am, ha azt akarom, hogy engem vegyenek komolyan, nekem sem szabad az imént említett ki-kötéseket komolyan vennem.

Ennek megfelelően, természetesen csak azért írom le, hogy a képünkön látható vázszerkezet az az ABC-áruház, amelyet móravárosinak neveznek majd, s amelyik az idén szilveszterre fogadjja az első vásárlót, mert az 1980-ban elfogadott beruházási programon is ez a dátum szerepel. De, sajnos, annyit meg kellett már tanulnom, hogy „a szó elszáll, az írás meg? ... Marad”. Magának. Nem rohogtetem ki magam, hogy úgy adjam tovább, mintha elhinném — bár

szerénybecsű szakmánkhoz eme szerep úgy hozzátartozik, mint a (szebbik nevén) clown-hoz a krumpliorr — ezért hát, csak arra szorítkozom, amit láttam. Ha ide óév búcsúztatás napján vévő jön, az csak az ötidik üveg pezsgő után hiheti, hogy ki is szolgálják... Térjünk vissza oda, hogy sajnálom, mennyire sügé nyebnek érzem magam az „épül-szépül városunk” mindennapos rózsaszín-hírével. De, hát tessék nekem megmondani, mit csináljak akkor, ha meghallgatom a városi tanács terosztályának vezetőjét, és azt halom, hogy a Rókus városrész I/C ütemében az óvoda 1983-ban már elkészült, valójában oda még verebek sem tudtak beköltözni? Az ugyancsak rókusi ABC-ben már tavaly óta (papíron) túlekednek a vevők, egyéb-ként meg csak a rozsdafoltok a vasszerkezeteken, mert még az idén sem lesz avatás, a Felsőváros II. ütemének ABC-áruháza szintén még tavaly óta vonzza a vásárlókat „amúgy”, mert „emígy” még el sem kezdte építeni, nos, akkor bizony elbizonytalanodom. Még jó, hogy kapazkodó szalmazsálnak ott a könyvtár-leveletár: ez idén elkészült, szép is, jó is, bánja fene, hogy annak is '83-ban vágták volna át a szalagját! Az pedig már csak igazán szerény ráadás, hogy a lakótelepi házak alatti, egyéb közösségi-kereskedelmi célokra szolgáló fogadósintek megfelelő profilú kiépítését is tavalyra tervezték, és az idén sincs vége...

Mindegy, fő az, hogy elmondhatjuk a tisztelt olvasónak, Móravároson „jó ütemben halad” a mintegy 11 millió forintos költséggel

létesülő ABC-áruház kivitelezése. A Szegedi Magas- és Mélyépítő Vállalat Tánccsics brigádja éppen a vasszerkezet szerelésén szorgoskodik. Németh Péter brigádvezető elmondta, hogy a folyamatos munkavégzésnek a jelenlegi körülmények közt nincs akadálya, így részük-ről az új határidő tartható-nak tűnik.

Amennyiben viszont — nem lévén az építőiparban egyetlen beosztottnak sem nyilatkozási joga — ezek az információk csak belső használatra, vagy még arra sem alkalmasak, így nem biztos, hogy nincs akadálya a folyamatos munkavégzésnek. Azt viszont hiteles információként közölhetjük, hogy a Kolozsvári tér sarkán épülő kereskedelmi beruházást aggodalommal vegyes bizakodással figyeli a sarki fűszeres, Szekeres Imréné kiskereskedő, aki úgy kapta meg pár éve a bolt-nyitási engedélyét, hogy itt bizony kihúzhatja nyugdíját, s most fél, mondván, a nagy hal... stb. Ennyit az aggodalomról. A bizakodásról meg annyit: sejtí ő is, nemcsak csúszósalut ismerünk, csúszo — határidőt is...

Igriczi Zsigmond

Hogyan változik az árrendszer?

A napokban láttak napvilágot a gazdaságirányítási rendszer korszerűsítéséről szóló minisztertanácsi rendeletek. Érthető módon a bér- és keresetszabályozás mellett az árrendszer 1985-től érvényes szabályait kísérő megkülönböztetett figyelemmel. Hiszen az árak nem csak mindennapi életünkben játszanak fontos szerepet, hanem alapvetően meghatározzák a vállalatok gazdálkodását, annak közvetlen mércéjeként szolgálhatnak.

Hosszú távú koncepció

A január elseje után érvénybe lépő változásokat csak akkor értékelhetjük reálisan, ha ismerjük a hosszú távú elképzeléseket. A mostani változás nem fordulónapi reform, hanem egy éveken keresztül húzódó folyamat kezdeti szakasza, ennek hatásait lemérve hoz újabb intézkedéseket a kormány. Hosszú távon a cél már egyértelműen megfogalmazódott. A piac, a verseny erősítése a gazdasági hatékonyság emelésének eszköze, s ehhez olyan ármechanizmust kell kialakítani, amely összességében itthon eladott árut a külfölddel, s lehetetlenné teszi, hogy versenyképtelen, túlságosan drága árut is el lehessen adni.

Am az árrendszer másik funkciója, hogy gátat szabjon a túlságosan gyors ütemű árnövekedésnek — magyarárn, érvényt kell szerezni a kormány antiinflációs politikájának is. Éppen ezért érvényben maradnak még a korábbi években bevezetett stabilizáló eszközök, például a hatósági árak aránya egyelőre nem csökken. (Ebbe a kategóriába tartoznak az ipari alapanyagok, alapvető fogyasztási cikkek stb.) Az áremelést fékező tényezők közé tartozik a tisztességtelen árnyúló szülő minisztertanácsi rendelet is, amely csak kiegészíti a tisztességtelen gazdasági tevékenység tilalmát rögzítő törvényt. Az ár-ellenőrzés szigorodása, a s

nyos szankciók alkalmazása — a szabályok megsértőivel szemben — arra készteti majd a gazdálkodókat, hogy ne a költségek automatikus áthárításával, monopóliumhelyzetük kihasználásával, hanem jobb, hatékonyabb munkával próbálják bevételeiket növelni.

A fogyasztókért

Az egyik legfontosabb módosulás a kompetitív, a külkereskedelmi árákhoz igazodó mechanizmusban következett be. Ebben a körben a korábbi években számtalan adminisztratív korlát gátolta az árak mozgását, amely nem a valós piaci viszonyokat, hanem egy imitált piac mozgását tükrözte. Már ebben az évben feloldották ezeket a korlátokat a gazdálkodók 15 százalékánál, jövőre újabb 20-25 százalék kerül át a versenyár kategóriába. Ennek viszont feltétele, hogy itthon már működő piac értékelje az adott gazdálkodó teljesítményét, s a kereslet— kínálati viszonyok is viszonylag kiegyensúlyozottak legyenek. A vállalatok pályázat útján kérhetik az „átminősítésüket”. Az árak a vámmal növelt import és az exportban elért árak között korlátia között mozoghatnak majd szabadon.

Az építőiparban megmarad a hatósági árak viszonylag tág köre, de egyre nagyobb teret kell kapnia a versenytárgyalási rendszernek, ahol a vállalatok közvetlenül mérhetik össze teljesítményüket, s a megrendelő a számára legkedvezőbb árat ajánlónak adhatja a megrendelést. Természetesen a piaci verseny ebben az ágazatban is csak akkor erősödhet meg, ha sikerül visszaszorítani szervezeti intézkedésekkel a nagy cégek monopóliumhelyzetét.

Az ipari ágazatok mellett a mezőgazdaságban sem marad változatlanul az árak képzése. Ahogy az egész

népgazdaságban, úgy itt is elsőrendű feladat a támogatások arányának csökkentése. A következő években ennek megfelelően fokozatosan megszűnik a holtmunka-ráfordításokhoz adott állami támogatás — magyarárn a műtrágya és egyéb kémikáliák vásárlása az állami gazdaságok és termelőszövetkezetek költségvetését terhelő majd teljes egészében. Ezzel párhuzamosan leépítik, illetve a minimálisra csökkentik az élelmiszeripari és mezőgazdasági termékek vásárlásához nyújtott állami támogatást, s csak néhány alapvető cikk árához járul majd hozzá a költségvetés. A harmadik lényeges eleme az új szabályozásnak, hogy egyre nagyobb teret kapnak a hatósági árak rovására a szabad árak. Am éppen a már említett fontos gazdaságpolitikai cél, az életszínvonal védelme miatt e koncepció maradéktalan megvalósítása jó néhány évet vesz majd igénybe.

Új forgalmi adókulcsok

A termelői ármechanizmus változása csak akkor hozhatja meg a kívánt hatást, ha a fogyasztói árképzés sem marad változatlanul. E két árak együtt kell mozognia, hiszen csak így érzékelhetjük a valós ráfordítások növekedését, vagy éppen csökkenését. Az utóbbi években végbement változások kedvező alapot teremtenek arra, hogy ez megvalósuljon. De ehhez szükség lesz arra is, hogy a két ár közé beépült támogatási mechanizmus mind kisebb területre szoruljon vissza. A tervek szerint néhány év alatt a mostani szint felére csökken majd az ily módon adott állami támogatás. A preferencia eszköze pedig a két ár között levő forgalmi adó lesz. A korábbi bonyolult szisztémát egy egyszerűbb, mindössze négy adókulccsal számoló rendszer váltja föl. Az első 0 százalékos körbe tartoznak majd az alapvető élelmiszerek, a gyermekáruk, az iskolaszerek, egyes kulturális szolgáltatások, termékek stb., vagyis a fogyasztás szempontjából fontos cikkek. A következő, 11 százalékos csoportba többek között a felnőtttruházati cikkek kerülnek, s 22 százalékot — ez a harmadik kulcs — fizetnek majd az iparcikkek vásárlói. A legmagasabb adókulcs a luxuscikkeknek minősülő termékekre vonatkozik, például a külföldi kozmetikumokra, autókra. Mint köz tudott, már eddig is jelentős forgalmi adót kellett fizetni az ilyen cikkek vásárlásakor, többet, mint most. A különbséget, fogyasztási adóként vetik ki ezekre a termékekre, tehát emiatt árváltozás nem lesz.

Hosszú oldalakon lehetne még sorolni az új intézkedéseket. De néhány fontosabb terület kiragadásával is pontos képet kaphatunk a rendeletek szelleméről. A gazdasági szabályozás a piaci kontroll szerepét növeli a kötöttségek feloldásával, és az ezt kísérő tudatos piac-építő munkával. A változások zöld utat adtak a termelői és fogyasztói érdekek közvetlen ütközésének is, hiszen csak így kényszeríthető a vállalatok arra, hogy kihasználják a gazdálkodásban rejlő tartalékaikat, s ne csak az árak emelésével növeljék nyereségüket. A szabályozott piac hatókörének bővülése a gazdasági fejlődés, a hatékonyság fokozásának hajtóereje lehet a következő esztendőben.

L. M.

Honismereti konferencia

Szekszárdon vasárnap befejezte háromnapos munkáját az IV. Országos Honismereti Diákkonferencia. Főként azt vizsgálták, hogyan lehetne a honismereti szakkörök eredményeit az eddiginél jobban hasznosítani az iskolai nevelésben. Ehhez a témához kapcsolódva tartott előadást a konferencia zárónapján *Pozsgay Imre*, a Hazafias Népfőnt Országos Tanácsának főtitkára, aki az ifjúság történelemszemléletének kérdéseit elemezte.

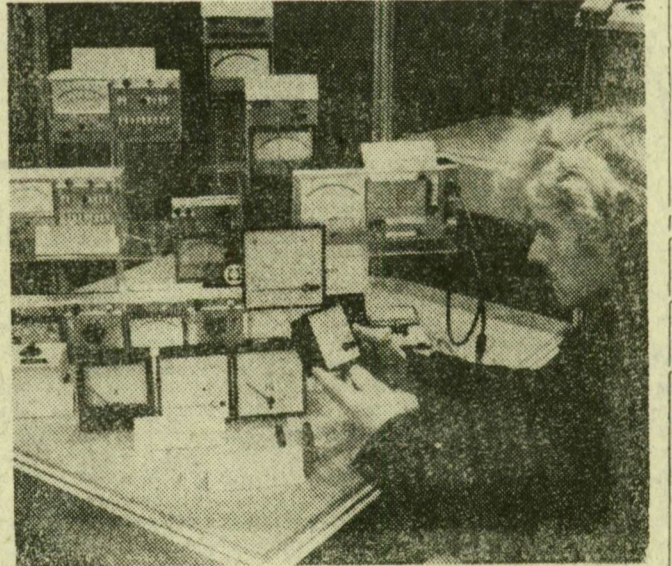
Főlszcbadulásunk 40. évfordulójára Közcélú följajánlások

A népfőntmozgalom támogatja Tiszakécske politikai és társadalmi szervezeteinek kezdeményezését, amely szorgalmazza: településeink lakossága közélső felajánlásaival és azok teljesítményeivel járuljon hozzá a felszabadulás 40. évfordulójának megünnepléséhez — hangzott el a Hazafias Népfőnt Országos Titkárságának hétfői ülésén, amelyen — egyebek között — véleményezték a nagyközségi kezdeményezést.

A tanácskozáson emlékeztettek rá: a HNF idén áprilisban felhívást tett községi kezdeményezést, amelyben arra szólította fel a területi népfőntbizottságokat, hogy csatlakozzanak a településfejlesztési mozgalomhoz, új akciókkal segítsék szűkebb pátriájuk céljainak megvalósítását. A tiszakécskei kezdeményezéstől azt várják, hogy friss lendületet adjon a helyi kezdeményezéseknek, amelyeknek köszönhetően már eddig is számos szép eredmény született.

A kiállítás igazán plasztikus: fölvoluntáltak néhány olyan műszert, berendezést is, amelyet a szovjet gyártók első ízben mutatnak be külföldön. Ezek a *legújabb és nagy teljesítményű oszcillográfok és oszcilloszkópok*. Ezeket kívül fényerősítő galvonométereket, számlálóműszereket, analízátorokat, frekvenciamétereket, ellenállásmérőket, lézereket, szingulátorokat és speciális mikroszkópokat állítanak ki Szegeden.

N. Sz. Szucskov vezérigazgató elmondta többek

A szovjet műszeripari bemutató egy részlete